

GEWAS AAN VOORDAT BELICHTING AANGAAT



Genson maakte de afgelopen jaren de switch naar LED-belichting op haar aardbei-productielocaties in Someren. Daarmee manifesteerde zich ook de uitdaging om het kasklimaat actief te houden, ondanks het verlies aan stralingswarmte van de SON-T-belichting. Genson besloot daarom te investeren in ClimaFlow Fans van Svensson. "De verticale ventilatoren zorgen ervoor dat de planten 'aan' gaan voordat wij de belichting inschakelen. Op die manier halen we maximaal rendement uit onze belichting."

Tekst: Ank van Lier
Fotografie: Jordy Caris

Genson is één van de meest toonaangevende namen in de zachtfruitwereld. Wat begon als een Brabants familiebedrijf, opgericht door de families Van Gennip, Van den Heuvel en Goorts, is uitgegroeid tot een moderne onderneming met twee pijlers: de opkweek en vermeerdering van aardbeien- en frambozenplanten én de productie van aardbeien, frambozen en prei. "De diverse takken van sport en gewassen zorgen voor risicospreiding", zegt Neeltje van Vaalen. Zij is medeverantwoordelijk voor de teelt op één van de aardbeien-productielocaties van Genson in Someren. "Onze aardbeien- en frambozenplanten vinden hun weg naar telers door heel Europa. De verse aardbeien, frambozen en prei leveren we via Bakker Barendrecht aan Albert Heijn."

Planbare aardbei

In Someren teelt Genson Fresh Fruits & Vegetables op vijf locaties aardbeien onder glas. Hierbij wordt een breed scala aan rassen en teelten gecombineerd. "We streven naar een zo gelijkmatig mogelijke productie en daarmee naar een gelijkmatige arbeidsfilm. Eigenlijk willen we dus een 'planbare aardbei'. Dat is prettig voor onszelf, maar ook voor onze afnemers en medewerkers", vertelt Van Vaalen. "Maar het is een behoorlijke puzzel om dit voor elkaar te krijgen, ieder ras heeft wel een nadeel. En naast goed planbaar moet een aardbei natuurlijk ook goed smaken en resistent zijn tegen ziekten en plagen. Dit laatste wordt steeds belangrijker, omdat we steeds minder chemie willen en mogen inzetten."

Om de productie te spreiden, zijn twee teeltlocaties in Someren - Someren 1 en Someren 3 - voorzien van LED-belichting. Op de ene locatie hangt een lichtniveau van 200 micromol/m².s, op de andere 150 micromol/m².s. "Op de locatie Someren 1 stapte Genson enkele jaren geleden al over van SON-T- naar LED-belichting. Op de locatie Someren 3 maakten we eind vorig jaar de overstap. Hier wordt 1,6 van de 4 hectare aardbeien belicht", zegt Van Vaalen. "We kozen voor LEDs om energie te besparen en omdat je bij LED-belichting zelf het spectrum en de lichtintensiteit kunt bepalen. En we kunnen hier ook in variëren, zodat we het gewas in iedere teeltfase kunnen geven wat het nodig heeft."

De overstap naar LED bracht echter ook uitdagingen met zich mee op het teelt- en klimaatvlak. LED-modules geven immers minder warmte af dan SON-T-belichting, waardoor het onder meer lastiger is om de plant te activeren. "Het klimaat actief houden, dat gaat niet vanzelf met LEDs", zegt Van Vaalen. "En dit is wel cruciaal; een doodsklimaat is immers funest voor de plantontwikkeling."



LUISTER
ARTIKEL



Minimaal energieverbruik

Om een actief kasklimaat te creëren, investeerde Genson in ClimaFlow Fans van Svensson. "Je kunt ook een actiever klimaat realiseren door de buisactiviteit en daarmee de kastemperatuur te verhogen. Maar dat kost logischerwijs veel energie. Om die reden kozen we voor de ClimaFlow Fans." Deze verticale ventilatoren - waarvan er circa 45 op een hectare hangen - verbruiken volgens Dominique Blok van Svensson circa 4 kWh per hectare aan elektriciteit. "Dat is dus verwaarloosbaar. Met de ClimaFlow Fans creëren we activiteit in de kas met een minimale inzet van energie."

De ClimaFlow Fans hangen boven in de kas, ter hoogte van de belichting. De ventilatoren verplaatsen de lucht in de kas en zorgen ervoor dat de lucht bovenin de kas wordt vermengd met de lucht onderin. "Op die manier ontstaat een gelijkmatig kasklimaat, ook creëer je luchtbeweging langs de plant", zegt Van Vaalen. De ventilatoren worden iets eerder aangezet dan de belichting, zodat het gewas al in de 'actiestand' komt. "Mensen hebben 's ochtends ook even tijd nodig om wakker te worden; datzelfde geldt voor planten", zegt de teeltverantwoordelijke. "Op het moment dat de belichting aangaat, is het gewas al lekker actief. Hierdoor wordt het beschikbare licht efficiënter benut en haal je maximaal rendement uit je belichting. De ClimaFlow Fans maakten een goede overstap naar LEDs mogelijk voor ons." De ventilatoren

hebben ook op andere vlakken meerwaarde. Zo gebruikt Genson deze in de zomermaanden om de kas te koelen, zodat de plant meer gaat verdampen en actiever wordt. "En doordat we nu telen onder LEDs kunnen we de ramen meer gesloten houden, zodat we de warmte efficiënter kunnen gebruiken. Hierdoor gaat ook minder CO2 verloren."

Wel luchtbeweging, geen storm

Een juiste verdeling van de ventilatoren door de kas is volgens Van Vaalen wel cruciaal voor een optimale werking. Ook moeten de instellingen goed zijn. "Je kunt de ClimaFlow Fans op volle kracht laten draaien, maar bijvoorbeeld ook op 50 procent. In dat laatste geval bespaar je energie. Dit mag echter niet ten koste gaan van de effectiviteit; je wilt immers luchtverplaatsing door de hele kas. Svensson heeft ons geholpen om de optimale verdeling te bepalen en de juiste instellingen te realiseren, zodat we efficiënt omgaan met energie én sprake is van een goed kasklimaat." Dominique Blok geeft aan dat Svensson hiervoor een speciale consultatiedienst heeft; Climate House. "Deze is in het leven geroepen om telers te helpen om de ventilatoren op de juiste manier in te zetten. Je wilt immers wel luchtbeweging in de kas, maar geen storm. Daarbij: iedere kas, klimaatcomputer en gewas is anders. Hierdoor is er geen eenduidig recept voor de verdeling en het instellen van de ventilatoren. Wij ondersteunen telers daarom bij het maken van de juiste keuzes."

'LICHTDOORLATENDE SCHERMEN HEBBEN DUBBELE MEERWAARDE'

In de belichte aardbeienkassen van Genson in Someren hangen ook verduisteringsschermen. Andere afdelingen zijn daarnaast uitgerust met Luxous energieschermen van Svensson. "Deze helpen in de winter om energie te besparen en het kasklimaat optimaal

te sturen", zegt Neeltje van Vaalen. "In de zomer benutten we deze schermen om te fel zonlicht weg te schermen. Deze schermen hebben dus dubbele meerwaarde in de aardbeienteelt; ze maken voor ons een groot verschil."



SCAN, LEES
ONLINE EN DEEL!

